

Όψεις της σύγχρονης α-θρησκευτικότητας (Δημήτρης Τσιολακίδης)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2cZdJ7h>]

γ) Το τμήμα των βαπτισμένων μελών του εκκλησιαστικού σώματος που επιδεικνύει αδιαφορία για την παρουσία της Εκκλησίας, την οποία αντιλαμβάνονται ως πολιτιστικό κατάλοιπο του παρελθόντος ένα είδος φολκλόρ, στο οποίο δεν εντοπίζουν κανένα ίχνος γόνιμης και επικοδομητικής παρουσίας στο σύγχρονο κόσμο. Δείχνουν όμως σεβασμό και ανεκτικότητα σε όσους από προσωπική επιλογή συνάπτουν δεσμό και αποζητούν την ξεπερασμένη και οπισθοδρομική κατά του ίδιους σύνδεση με την θρησκεία. Οι ίδιοι όμως δεν αυτοπροσδιορίζονται ως χριστιανοί. Αυτοί δύνανται να λογισθούν σε αυτούς που η κλίμακα ορίζει ως τελείως αποξενωμένους από τον Θεό.

δ) Το υποσύνολο όσων από πεποίθηση είναι αντίπαλοι της Εκκλησίας. Πρόκειται για εκείνους που από εδραία πίστη και αντιχριστιανικό φρόνημα ή λόγω προσχώρησης σε άλλες θρησκευτικές ή παραθρησκευτικές ομάδες, είναι αρνητικά διακείμενοι έναντι της χριστιανικής πίστης. Αυτοί μπορούν να συνυπολογιστούν στους

εχθρούς της χριστιανικής πίστης. Υπάρχουν και οι εκφραστές μιας άλλης κατηγορίας αντιπροσωπευτικά τέκνα της μετα-βιομηχανικής κοινωνίας και μετα-νεωτερικής κουλτούρας, φέροντες αναμφίβολα το στίγμα που άφησε ο Διαφωτισμός[7] και εμφορούμενοι από τα συστήματα ιδεών και τις φιλοσοφικές αντιλήψεις που αρνούνται κάθε δυνατότητα για οικείωση, και πολύ περισσότερο κάθε επαινισμό για την ύπαρξη υπερβατικής της αλήθειας, οι οποίοι υποβιβάζουν τα θέματα της πίστης και της θρησκείας σε ανθρώπινες επινοήσεις. Το Υπερβατικό το Ιερό και το Άγιο έχουν μόνο εγκόσμια αξία και νόημα. Αυτοί αρνούνται να

πισκόπους
θεώρησης

Μία πιο

μετριοπαθή εξωτερίκευση αυτής της στάσης συναντούμε στους εκφραστές της άποψης ότι τα υπαρξιακά διλλήματα είναι όμοια σε όλες τις ομάδες ισχυροποιώντας έτσι την πεποίθηση σε μη θρησκευτικούς ανθρώπους, ότι μπορούν από άλλη αφετηρία να έχουν τα ίδια φιλόανθρωπα και αλληλέγγυα κίνητρα. Ιδιαίτερη κατηγορία αποτελούν οι επιπόλαιοι θιασώτες των νέων τεχνολογιών που θεωρούν όχι μόνο ανεπαρκώς φωτιζόμενη διανοητική κατάσταση την πίστη, αλλά και την φιλοσοφία[8]. Όλες αυτές οι ομάδες και τα άτομα που τις συναπαρτίζουν αποτελούν για την συνείδηση της Εκκλησίας το ποίμνιό της χωρίς να προσμετράται η ενεργή ή μη ενεργή συμμετοχή τους στη ζωή της, το αν είναι αποπροσανατολισμένοι, αποξενωμένοι ή αποστασιωποιημένοι, ή αν πρόκειται για αντικείμενα ιεραποστολικών επιδιώξεων.

Σχετικά με τα γνωρίσματα των υποσυνόλων παρά τις μεταξύ τους διακριτές διαφορές, τα αιτήματα που αρθρώνονται σε αυτά είτε συγκαλυμμένα, είτε εμφανώς, παρουσιάζουν σημεία σύγκλισης τα οποία με μία υπεργενικευμένη παράσταση μπορούν να διακριθούν σε δύο κύριες κατηγορίες: στα αιτήματα που είναι το αποτέλεσμα ασυνείδητων προδιαθέσεων ή ψυχικών συγκρούσεων, και στα αιτήματα που ανακύπτουν ως συνειδητή θρησκευτική ή κοινωνικοβιολογική ανάγκη και πρακτική. Εντός του πλαισίου αυτής της γενικευμένης ταξινόμησης ενυπάρχουν πολυπρισματικές καταστάσεις που συνυφαίνονται μεταξύ τους με επίσης ποικιλόσχημους τρόπους. Σε ότι αφορά τώρα το γεγονός της απομακρύνσεως του ανθρώπου από το Θεό ή την θεωρητική μόνο αποδοχή της Εκκλησίας, πέρα από τις επιστημονικές προόδους σημαντική ευθύνη καταλογίζεται στην αδυναμία της Εκκλησίας να εκφράσει τη θεανθρώπινη αυθεντία της ώστε να πείσει τον κόσμο με τη ζωή της να ανταποκριθεί στην κλήση της[9]. Στη συνέχεια λοιπόν του προβληματισμού μας θα προσπαθήσουμε μέσα από την εξέταση κάποιων πρόσθετων παραγόντων να εντοπίσουμε τον βαθμό και τη συνδρομή της ποιμαντικής ευθύνης στη διαμόρφωση της ταυτότητας των συγκεκριμένων κατηγοριών του ποιμνίου.

Η φανέρωση του τοπίου που περιγράψαμε στην ενότητα που προηγήθηκε μας αποκαλύπτει την δραματική πλευρά μιας ιστορίας, η οποία πέραν της προϋποθέσεως του αυτεξουσίου, αλλά και της διαλεκτικής των ιδεών και των πραγμάτων, της διαλεκτικής των σχέσεων και των συνεχώς μεταβαλλόμενων συνθηκών που αποδίδεται αρκετά πιστά από τον ιστορικό υλισμό[10], έχει τις ρίζες της και στην ατομική ευθύνη των προσώπων που εκφράζουν την εκκλησιαστική πραγματικότητα. Άλλωστε δεν πρέπει να ξεχνάμε την θεολογική κρίση και την κρίση ταυτότητας που η ίδια η Εκκλησία πέρασε εντονότερα στη δυτική χριστιανοσύνη. Βρισκόμαστε λοιπόν στον πυρήνα του προβληματισμού μας αναζητώντας την αλήθεια που φιλοξενεί ο ισχυρισμός ότι η χαλαρή σύνδεση με την Εκκλησία, η τυπική εξωτερική σχέση, αδιαφορία και τελικά η αποστροφή και η άρνησή της από μερίδα του ποιμνίου οφείλεται βασικά και κύρια στα ίδια τα πρόσωπα που την εκπροσωπούν. Αυτό είναι αληθές στο βαθμό που τα πρόσωπα δύνανται να δρουν και να εκφράζονται μέσα σε ένα ευρύτερο κοινωνικό σώμα που έχει κανόνες και ιεραρχημένες δομές λειτουργίας· και ως συνθήκη ισχύει, όπως και σε άλλους τομείς της κοινωνικής και επαγγελματικής ζωής και στην Εκκλησία.

(συνεχίζεται)

[7] «Ο Διαφωτισμός [...]διαχώρισε τη φυσική από την έξ αποκαλύψεως θρησκεία». βλ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ (ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΥ) Αρχιεπισκόπου Τιράνων και πάσης Αλβανίας, ΙΧΝΗ ΑΠΟ

ΤΗΝ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΥΠΕΡΒΑΤΙΚΟΥ, εκδ. Ακρίτας, έκδοση Τρίτη, Αθήνα 2006, σ.30.

[8] Πρβλ. Η. TRISTRAM ENGELHARDT, JR., ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΗΘΙΚΗΣ, Μτφρ. Πολυξένη Τσαλίκη-Κιοσόγλου, εκδ. Αρμός Αθήνα 2007, σς. 57-83.

[9] Πρβλ. π. Αθανάσιου Γκίκα, Μαθήματα Ποιμαντικής, εκδ. Μυγδονία Θεσσαλονίκη 2005, σς.62-63.

[10] Εδώ το συμπέρασμα δεν αφορά την μαρξιστική θεωρία ότι η θρησκεία οφείλει την ύπαρξή της στα οικονομικά προβλήματα, αλλά το ίδιο το περιεχόμενο και το υλικό το οποίο χρησιμοποιεί η ασκούμενη κριτική έναντι της Εκκλησίας.